

PROVINCIALE WATERSTAAT VAN GRONINGEN

Nr. 2022

BIJLAGEN

terug 3
nieuw 2

Groningen, 27 april 1971

BERICHT OP kantbeschikking d.d. 10
maart 1971, nr. 5526, 7e
afd.ONDERWERP: gemeente Delfzijl
aankoop windkorenmolen.

Met met nevenvermelde kantbeschikking hierbij teruggaande raadsbesluit d.d. 25 februari 1971 nr. 15, van de gemeente Delfzijl, betreft de aankoop van de windkorenmolen "Aeolus" staande op het perceel kadastraal bekend gemeente Delfzijl, sectie D, nr. 1464.

Naast hetgeen in de toelichting aan de raad is vermeld kan nog het volgende worden opgemerkt.

De molen is enige jaren geleden door de toenmalige eigenaar G. Koning verkocht voor f.10.000,-. Door de nieuwe eigenaar werden diverse verbeteringswerken uitgevoerd, zoals het aanbrengen van een gewapend betonnen ringbalk, nieuwe kozijnen en ramen etc.

In verband met financiële moeilijkheden is de verdere restauratie stopgezet en is de molen bij de gerechtelijke verkoop weer in bezit van de oorspronkelijke eigenaar gekomen.

Behoudens de aangebrachte verbeteringen, verkeert de molen in zeer slechte staat. Ter voorkoming van ongelukken zijn de roeden uit de molen verwijderd.

Volgens bekomen inlichtingen heeft de rijksdienst voor de monumentenzorg bij de laatste verkoop van de molen bemiddeld. Gezien de ligging etc. van de molen is de aankoopssom van f.10.000,- mijns inziens wel aanvaardbaar. Zoals in de toelichting aan de raad is vermeld wordt de restauratie geraamd op f.100.000,- welk bedrag mijns inziens zeker nodig zal zijn.

Bij de vorige restauratieplannen werden de rijks- en provinciale subsidies toegezegd bij de brieven van respectievelijk 26 augustus 1963 nr. O.K.N. 97550 en 27 november 1962 nr. 14114/86, 1e afd.

Door de stopzetting van de aanvankelijke restauratiewerkzaamheden zijn deze subsidies niet uitgekeerd.

Aan
Gedeputeerde Staten
van de provincie

GRONINGEN
typ. s.m. coll: S

543.02

In de gemeente Delfzijl, na aankoop, de restauratie ter hand wil nemen en daarbij in totaal mag rekenen op een subsidie-uitkering van 90% kan mijns inziens met de aankoop van de molen worden ingestemd.

Onder overlegging van een situatietekening en van een copie van een foto van deze molen geef ik uw college in overweging, wanneer de financiële positie van de gemeente Delfzijl dit toelaat, het raadsbesluit goed te keuren en de provinciaal groninger molencommissie van uw besluit mededeling te doen.

de directeur-hoofdingenieur
van de provinciale waterstaat:
bij afwezigheid
de hoofdingenieur-adj.directeurs

Aan de Rijksdienst voor de
Monumentenzorg
Balen van Andelplein 2
VOORBURG

Uw kenmerk

Uw brief van

Ons kenmerk

DELFSIZE,

6554/4e afd.

Onderwerp Restauratieplan molen "Aeolus".

Datum 3 december 1971.

Geachte heren,

Op 20 oktober j.l. heeft de heer Heydra van uw dienst de onderhoudstoestand van opgemelde molen bekeken. De door hem gegeven adviezen t.a.v. het onderhoud zullen wij zo spoedig mogelijk doen uitvoeren.

Van zijn opmerking de toekomstige bestemming te zoeken in het weer in bedrijf stellen van de molen, zodat er echt weer meel gemalen wordt, dat b.v. toeristisch in kleine zakjes wordt verkocht, hebben wij goede nota genomen.

Overigens kunnen wij u mededelen, dat wij nog geen uitspraak hebben gedaan inzake de toekomstige bestemming van de molen. De gedachtenbepaling daarover is nog gaande.

Gaarne maken wij gebruik van het aanbod van de heer Heydra om door uw dienst een restauratieplan te laten opstellen en in overleg met de molenmaker de heer Roemeling te Scheemda een begroting op te maken, met prijsaanbieding. Wij hebben daarbij kennis genomen van de mededeling dat hieraan geen architectkosten zijn verbonden.

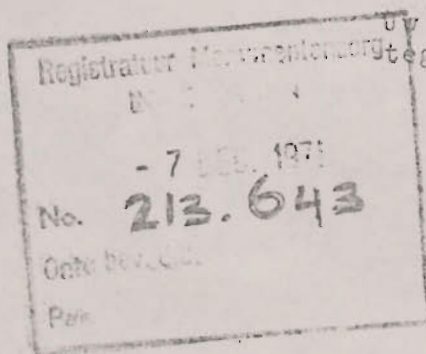
Uw berichten dienaangaande zien wij met belangstelling tegemoet.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Delfzijl,

, burgemeester.

, secretaris.

Bijlage(n):

jsch/65

Heer Doedens,

- 9 FEB 1972

Nog even iets over de wkm Aeolus te Farmsum.
Bremer kocht tot twee keer toe een pelsteen van Koning;
de tweede enige tijd vóór zijn ongeval te Loppersum,
dus een kleine twee jaar geleden. Ook deze tweede
pelsteen moet naar Den Oude. Nu wil Bremer die
steen, die nog in de Aeolus ligt, afvoeren maar hij
wil nare situaties uitsluiten. De vraag is: heeft
Koning die steen misschien twee keer verkocht; b.v.
door overdracht $\frac{1}{2}$ gemeente van de molen met alles
eraan en erin.

Ik heb de heer Strating van Gemeentewerken gevraagd
dit na te gaan.

Ook een andere vraag legde ik hem voor, n.l. hoe zal
het gaan met de vergoeding van reeds verrichte leveran-
ties (Bremer f 2000,-, Vos f 20.000,-). Het lijkt me
dat - althans gedeeltelijk - dit werk bij de eindafrekening
zou kunnen worden opgevoerd en alzo gesubsidieerd
worden. Dan zou deze subsidieopbrengst toch aan
de leveranciers doorbetaald kunnen worden?

Nu nog een derde punt.

De heer Strating vertelde mij dat de heer Heijdra
zich ongunstig opstelt ten aanzien van sommige
uitgevoerde werkzaamheden. Dat is dan, het
betoemde betonwerk (binnen/buitenring, consoles).

In dat geval is het goed om in herinnering te brengen dat indertijd het hele restauratie en café-verbouw-plan door het ministerie werd goedgekeurd (Monumentenzorg was toen nog niet een zelfstandige dienst. Korpershoek weet dit wel.

Met vriendschappelijke groet,
P. Jongema.

Kaspers.

Lijst van restauratieposten betreffende het herstel van de
achtkante stellingkorenmolen "Aeolus" te Farmsum, gem. Delfzijl.
Opgenomen d.d. 9 februari 1972 door de Rijksdienst voor de
Monumentenzorg in samenwerking met de Groninger Molencommissie
en begroot door d.d. 26-4-72

*Roemeling en Molema.
Schiedam*

	Omschrijving	Materiaal	Loon	Totaal
1.	Vloeren aanbrengen op 3 balklagen van gesch. en gepl. vurehout zwaar 3x17 cm te rekenen op 3maal 65 m ² .	2925,-	5000,-	7925,-
2.	4 draagbalken voor onder de pelsteen vloer zwaar 20x24 cm lang 4 m. (eiken)	500,-	500,-	1000,-
3.	+ 140 m badding zwaar 8x16½ cm.	700,-	800,-	1500,-
4.	Op de stellingzolder in de bestaande kozijnen grenehouten ramen aanbrengen groot 92x138 cm, verdeeld door middel van kruisroetjes in 8 ruitjes.	160,-	640,-	800,-
5.	In de 2 stellingdeurkozijnen een deur aanbrengen van opgeklamot grenehout, deuroppevl. 93x182 cm, houtzwaarte 22x170 mm gesch. en gepl., klampen 3x20 cm spiegelstukken 3x10 cm. In de deurkozijnen dagstukken aanbrengen.	140,-	500,-	640,-
6.	10 veldkruizen vernieuwen in grene- of eikehout. 6 onderkruispoten zwaar 12x17 cm, lang 4,5 m. 6 bovenkruispoten zwaar 10x15 cm, lang 2,75 m 8 middenkruispoten zwaar 12x15 cm, lang 3,30 m.	1100,-	2500,-	3600,-
7.	8 bandstukken vernieuwen in grenen of eikehout 2 stuks zwaar 11x14 cm, lang 2,20 m 2 " zwaar 12x16 cm, lang 2,65 m 2 " zwaar 11x14 cm, lang 1,90 m	266,-	800,-	1066,-
8.	6 dakkisten met ramen vernieuwen in grenehout dakkisten 4 cm dik en goed schuin aflopende onderdorpel. De ramen verdeeld in 4 ruitjes binnenwerkse maat 63x80 cm.	300,-	1000,-	1300,-
	Transporteren			17831,-

Par. 2	Omschrijving	Materiaal	Loon	Totaal
9.	De 2 bovenste legeringsbalken van het bovenste legeringskruis vernieuwen in grene-of eikehout zwaar 19x25 cm, lang 4,30 m plus 1 m laslengte. De 2 balken eronder 6 cm afhakken en opvullen met platen van 6 cm dikte 2 platen 6x19 cm, lang 4,30 m.	Transport 660,-	2000,-	17831,- 2660,-
10.	Bij het spoorwiel een vloertje en de kapzoldervloer vernieuwen in ongesch. en ongepl. delen zwaar 4x20 cm totaal $\pm$ 30 m ² .	500,-	650,-	1150,-
11.	Voorbij het windpeluw en op het achterschild van de kap de rietlatten vernieuwen, te rekenen op $\pm$ 40 m, zwaarte 3x5 cm.	30	200,-	230,-
12.	Op de nok 3 nieuwe eikehouten vorstdelen aanbrengen zwaar 4x30 cm, lang $\pm$ 3,20 m	90,-	300,-	390,-
13.	8 rietplanken vernieuwen in eikehout, zwaar 4x30 cm, lang 2 m.	135,-	500,-	635,-
14.	De rietlatten op het achtkant vernieuwen in grenehout zwaar 3x5,5 cm, te rekenen op $\pm$ 500 m.	500,-	1800,-	2300,-
15.	Het voorschild van de kap opnieuw bepotdekselen met eikehouten delen zwaar 3x23 cm te rekenen op $\pm$ 13 m.	68,-	250,-	318,-
16.	De lange spruit vernieuwen in eikehout zwaar 32x32 cm, lang $\pm$ 12 m. Onder de spruit uitdruipgoten aanbrengen.	1600,-	1000,-	2600,-
17.	De korte spruit vernieuwen in eikehout zwaar 26x16 cm, lang $\pm$ 6,5 m.	460,-	750,-	1210,-
18.	2 korte schoren vernieuwen in eikehout zwaar 14x14 cm, lang $\pm$ 7 m.	235,-	300,-	535,-
19.	2 lange schoren vernieuwen in eikehout zwaar 18x18 cm, lang $\pm$ 12 m.	900,-	600,-	1500,-
20.	De staartbalk vernieuwen in eikehout zwaar onder 28x30 cm, boven 22x24 cm, lang $\pm$ 10,5 m.	1100,-	1000,-	2100,-
21.	stelpost nieuwe kruilier.			1000,-
22.	Vanaf de begane vloer tot spoorwielzolder nieuwe trappen aanbrengen te rekenen op 12m hoogte=10,5m Trapbomen zw.5x16cm, treden 4x14cm., lang 75 tot 60cm van de spoorwielzolder tot aan de kapzolder nieuwe trappen aanbrengen te rekenen op 6m de hoogte =5m trapbomen zw.3x12cm treden 2x10cm lang $\pm$ 50 cm	315,-	900,-	1215,-
			Transport	35674,-

Par. 3	Omschrijving	Materiaal	Loon	Totaal
	Transport			35674,-
22.A	De vangstok vernieuwen zwaar 12x16 cm, lang 5,5 m, compleet met nieuwe vangketting enz.	150,-	300,-	450,-
23.	Roosterblinden vernieuwen in gesch. en gepl.vurehout zwaar 2,2x17 cm. Voor bij de as een smeervloer aanbrengen tussen de roosterhouten onder het windpeluw, achter bij de penbalk enz. de molen vogeldicht maken.	225,-	400,-	625,-
24.	Op het achterkeuvelens de belegstukken vernieuwen, zetblinden en raampje vernieuwen. Op het voorkeuvelens 2 nieuwe schildstukken aanbrengen zwaar 3x35 lang 1,25 m.	85,-	500,-	585,-
25.	Stelpost vernieuwing windpeluw zwaar 40x45 cm, lang 3,25 m	600,-	1700,-	2300,-
26.	2 stuks roeden leveren van plaatstaal lang ± 22 m. De roegaten in de as zijn 37x44 cm, huislengte = 75 cm.	7500,-		7500,-
27.	2 roeden aanbrengen, opsluiten met droge eiken wiggen en keerklossen, de wiggen borgen met spitijzers.	150,-	1500,-	1650,-
28.	De roeden ophekken met amerikaans grenen hekken en zoomlatten volgens oud model met windborden en voorzomen, windborden 18 mm dik en zo mogelijk uit een breedte, de voorzomen 3x14 cm. De heklatten vooraf carbolineren.	1600,-	4500,-	6100,-
29.	Het rietdek op de kap repareren. Het rietdek op het achtkant geheel vernieuwen in Kalenbergs riet of riet van gelijkwaardige kwaliteit binden met 3draads teertouw op kleine steekafstand.			10000,-
30.	1 steenschijf vernieuwen in droog iepenhout Ø 90 cm, bladdikte 9 cm, 29 staven.	250,-	2000,-	2250,-
31.	1 Koppel stenen (16ders) maalvaardig opleveren. De steenkuip vernieuwen met kuipdeksels, kaarbomen, schoe, kaar, meelpijp, maalbak, uitlichtboom en bijbehorend ijzerwerk, zoals zakkenhaakje de licht enz.	2500,-	3000,-	5500,-
	Transporteren			72634,-

Par. 4	Omschrijving	Materiaal	Loon	Totaal
32.	Transport Op de 2e zolder 1 kozijn inkorten, gelijk aan de andere 3 kozijnen, 2 kozijnen opnieuw plaatsen en het metselwerk aanhelen, 1 raamgat geheel dichtmetselen. Voor deze 4 kozijnen 4 ramen maken van grenehout, verdeeld in 6 ruitjes afm. 73x80 cm.	50,-	2500,-	72634,- 2550,-
33.	Op de eerste zolder 4 nieuwe ramen maken en plaatsen in de aanwezige of de te verplaatsen ramen afm. 73x80 cm.	40,-	800,-	840,-
34.	1 stel inrijdeuren vernieuwen in redwood, oppervl. = 2,40x2,25 m, houtzwaarte 2,5x25 cm, klampen zwaar 3x30 cm, spiegelstukken en steekschoren 3x12 cm.	230,-	650,-	880,-
35.	1 toegangsdeur met kozijn van eikenhout neggemaat 100x200 cm.	100,-	800,-	900,-
36.	De stelling geheel vernieuwen in eikenhout bestaande uit: 8 hoekleggers zw. 10x12cm., lang 4,20 m. 24 tussenleggers zw. 10x12 cm., lang 4 m. 8 buitensluiters zw. 12x18 cm., lang 6,70m. 8 lange stellingschoren zw. 12x18 cm., lang 6m. 16 steekschortjes zw. 8x10 cm., lang 2,50m. 32 ballusters zw. 10x10cm., lang $\pm$ 1m. 16 leuningschroten zw. 2,5x10 cm., lang $\pm$ 6,5m. 8 afdekregels zw. 5x12 cm., lang $\pm$ 7,5m. De beplanking zw. 3,5x23 cm., 13 delen per vak in oplopende lengte van: 8 st. 3,75m., 8 st. 3,90m., 8 st. 4,10m., 8 st. 4,25m., 8 st. 4,40m., 8 st. 4,60m., 8 st. 4,80m., 8 st. 5,00m., 8 st. 5,20m., 8 st. 5,40m., 8 st. 5,60m., 8 st. 5,80m., 8 st. 6,00m. Het stellinghout, uitgezonderd de leuning, dient vooraf gecreosoteerd te zijn bij een creosoteerinrichting. De buitensluiting dient z.g.n. oren half over elkaar uitgekeept te zijn. Dehoekballusters moeten met pen- en gatverbinding en met een taaie nagel aangetrokken verbonden zijn aan de hoeklegger. De overige ballusters moeten half uitgekeept, gericht naar de beplanking, aan de tussenleggers verbonden worden. De leuning staat van boven $\pm$ 20cm. uit het lood. De afdekregel dient eveneens met oren half over elkaar uitgekeept te zijn. De bovenkant van deze regel moet enigszins rond afgewerkt worden zodat de regel aan de zijkanten 4 cm zwaar blijft.	17765,-	5500,-	13265,-
	Transport.			91069,-

par 5	Omschrijving	Materiaal	Loon	Totaal
	<p style="text-align: center;"><i>Transport</i></p> <p>De buiten- en binnensluitings hoek en tussenleggers dienen aan de bovenkant afgedekt te worden met een strook rubberoid welke bijv. besmeerd met bruine teer aan het houtwerk dient te worden geplakt en met enkele nagels vastgezet. De strook rubberoid moet + 1½ cm over de zijkanten uitsteken. Het leuningwerk 2x grondverven met witte carbolineum. Voor het opleveren de bovenkant van de stellingdelen nog een keer bestrijken met bruine teer (Stockholmer teer).</p>			91069,-
37	<p>Verf- en teerwerk waaronder het carbolineren van hekken en zoomlatten, het teren van de roeden met koolteer, het overige verfwerk 2x gronden en 1x aflakken met kleurcarbolineum Obuleum of Wijzenol in kleuren welke in overleg met de Rijksdienst voor de Monumentenzorg ter plaatse zullen worden bepaald.</p>	800,-	4700,-	5500,-
38	Reis- en verblijfkosten molenmakers.			3500,-
39	Transportkosten gebruik zwaar materiaal verz. enz.			3500,-
40	Stelpost bliksembeveiliging.			1500,-
41	Stelpost smidswerk, ijzerwerk, krammerijen enz.			1000,-
42	10% winst op materiaal.			3473
43	Stelpost metselwerk.			f 15000,-
	totaal			124542,-
	10% B.T.W.			17445,-
	post onvoorzien	<i>+ afonding</i>		8098,-
	totaal			~~145987,-~~
				f 150.000,-

Aanvullende bepalingen behorende bij de lijst van restauratieposten

Ondergetekende verklaart akkoord te gaan met onderstaande bepalingen.

1. De aannemer doet zijn prijs gestand gedurende . 3 . maanden na dagtekening. Daarna zullen de eventueel optredende loon- en materiaalprijsstijgingen worden doorberekend.
2. De betaling geschiedt in termijnen groot f 25000 , — afhankelijk van de vordering van het werk en in overleg met de opdrachtgever en de Rijksdienst voor de Monumentenzorg. De eerste termijn dient te worden voldaan, zodra met de werkzaamheden een aanvang is gemaakt.
3. De afkomende materialen worden, voor zover het opnieuw gebruiken hiervan niet wordt voorgeschreven, om niet het eigendom van de aannemer, en worden door deze voor de oplevering van het werk afgevoerd.
4. De molen en molenwerf worden bezemschoon en de molen geheel bedrijfsvaardig opgeleverd.
5. Voor de bliksemafleidersinstallatie zal, in overleg met de heer W. Vermeer van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg, offerte worden gevraagd bij een of meer terzake gespecialiseerde bedrijven. Afschriften van deze gedetailleerd omschreven offerten worden aan voornoemde heer W. Vermeer ter goedkeuring toegezonden. Aanleg van de installatie geschiedt sles na toestemming van de heer W. Vermeer. De bliksemafleidersinstallatie dient ten genoegen van de Rijksdienst voor de Monumentenzorg te worden opgeleverd.

..... d.d. 26-4-'72

de aannemer.

Roemeling, P. Molen.